

Javne nabavke

Utvrđivanje kriterijuma za dodelu ugovora

SADRŽAJ

- [Širi kontekst](#)
- [Primena kriterijuma koji se odnosi isključivo na cenu](#)
- [Metode koje se koriste za utvrđivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta](#)
- [Krovna strategija za primenu kriterijuma za dodelu ugovora: kontrolna lista](#)
- [Dodatne informacije](#)

Objavljivanje odobrila Karen Hill, rukovodilac programa SIGMA

Širi kontekst

Kriterijumi za dodeljivanje ugovora predstavljaju osnovu na kojoj javni naručilac bira najbolju ponudu i dodeljuje ugovor. Javni naručilac te kriterijume mora utvrditi unapred i njima se ne sme ugrožavati sloboda konkurencije.

Direktivom o javnom sektoru iz 2004.¹ javnim naručiocima je bilo dozvoljeno da javni ugovor dodele na osnovu:

- kriterijuma najniže cene, ili
- kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, pri čemu su se primenjivali dodatni kriterijumi uz kriterijum cene ili umesto njega.

Javni naručioci su mogli slobodno da biraju između ove dve opcije. Samo u ograničenom broju slučajeva, poput korišćenja varijanti i sprovođenja postupka konkurentnog dijaloga, Direktivom iz 2004. godine zahtevana je obavezna upotreba kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude.

Ovaj pristup je izmenjen Direktivom o javnom sektoru iz 2014. („Direktiva“),² kojom je mnogo veći naglasak stavljen na ocenu ponuda na osnovu kriterijuma koji se ne odnose isključivo na cenu. Shodno tome, Direktivom se od javnih naručilaca zahteva da odluku o dodeli ugovora donesu na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude. Bez obzira na to koji se činioци uzimaju u obzir, ugovor bi trebalo dodeliti ponuđaču koji podnese ekonomski najpovoljniju ponudu. U svakom slučaju, i dalje je dozvoljena upotreba kriterijuma isključivo zasnovanog na ceni, mada države članice mogu da ograniče njegovu primenu.

Koncept ekonomski najpovoljnije ponude može se objasniti kao ponuda koja je ekonomski najpovoljnija iz perspektive javnog naručioca. Ona se utvrđuje na osnovu cene ili troška (korišćenjem pristupa analize isplativosti, poput utvrđivanja troškova životnog ciklusa, tzv. *life-cycle costing*) ili najboljeg odnosa cene i kvaliteta. U ovom drugom slučaju, navedeni odnos se utvrđuje na osnovu kriterijuma vezanih za predmet javne nabavke, uključujući i njegove kvalitativne, ekološke i/ili socijalne aspekte. „Najbolji odnos cene i kvaliteta“ iz Direktive predstavlja ekvivalent „ekonomski najpovoljnije ponude“ iz Direktive iz 2004.

Da rezimiramo, ekonomski najpovoljnija ponuda je sada jedini kriterijum za dodelu ugovora. U primeni ovog kriterijuma moguća su tri različita pristupa:

- isključivo cena;
- isključivo trošak – uz primenu pristupa isplativosti, poput utvrđivanja troškova životnog ciklusa;
- najbolji odnos cene i kvaliteta.

Koji god da se pristup primeni, u ocenu ponuda bi uvek trebalo da bude uključen ekonomski element.

Element troška može da bude uveden u vidu fiksnog troška ili cene na osnovu koje se dobavljači nadmeću samo u pogledu kriterijuma kvaliteta.

Javni naručioci najčešće imaju slobodu da biraju između tri gore navedene metode, osim u slučaju konkurentnog dijaloga i partnerstva za inovacije, gde bi trebalo primenjivati kriterijum najboljeg odnosa između cene i kvaliteta. Države članice mogu propisati da javni naručioci ne smeju da koriste samo cenu ili samo trošak kao isključivi kriterijum za dodelu ugovora, ili mogu

¹ Direktiva 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za zaključivanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci dobara i ugovora o javnim uslugama od 31. marta 2004.

² Direktiva 2014/24/EU o javnim nabavkama i stavljanju van snage Direktive 2004/18/EZ od 26. februara 2014.

ograničiti primenu tih kriterijuma na određene kategorije javnih naručilaca ili određene vrste ugovora.

U slučaju postupaka javne nabavke kod kojih postoji obaveza objavljivanja obaveštenja o nadmetanju, javni naručilac u obaveštenju o nadmetanju mora da najavi da li će koristiti pristup samo cene, samo troška ili najboljeg odnosa cene i kvaliteta. Kod pristupa najboljeg odnosa cene i kvaliteta, kriterijum koji će se koristiti trebalo bi bude obelodanjen ili u obaveštenju o nadmetanju ili u tenderskoj dokumentaciji. Direktivom su propisana opšta pravila veza za utvrđivanje konkretnih kriterijuma koji se mogu primenjivati ako se koristi pristup najboljeg odnosa između cene i kvaliteta, kao i obaveze obelodanjivanja kriterijuma za odabir ponude koja predstavlja najbolji odnos između cene i kvaliteta. Glavni cilj zakonodavca Evropske unije (EU) jeste da se obezbedi da trgovina unutar EU ne bude ograničena diskriminativnim kriterijumima dodele ugovora.

Pri utvrđivanju kriterijuma za dodelu ugovora, javni naručilac mora da poštuje opšta načela zakona i Ugovora,³ a naročito da obezbedi sledeće:

- **jednak tretman i odsustvo diskriminacije**, što znači da kriterijumi za dodelu ugovora moraju biti nediskriminativni i da se njima ne sme narušavati sloboda konkurencije;
- **transparentnost**, što znači da kriterijumi za dodelu ugovora moraju biti utvrđeni unapred i da ponuđači moraju biti adekvatno informisani o njima. Svrha utvrđivanja i formalnog objavljivanja kriterijuma za dodelu ugovora koji će se primenjivati je da se obezbedi da:
 - ponuđači mogu da pripreme svoje ponude na adekvatan način i da pritom zadovolje navedene prioritete javnog naručioca;
 - javni naručilac oceni ponude na transparentan i pouzdan način i što je objektivnije moguće;
 - relevantni akteri, poput organa za reviziju, organa za zaštitu prava ponuđača, drugih državnih organa i privrednih subjekata, mogu da prate tok postupka u cilju sprečavanja primene diskriminativnih ili nedopuštenih kriterijuma za dodelu ugovora.

Primena kriterijuma koji se odnosi isključivo na cenu

U slučaju da se javni naručilac opredeli za primenu kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude na osnovu isključivo cene, ugovor se dodeljuje ponuđaču koji je ponudio najnižu cenu i čija ponuda ispunjava uslove. Cena je jedini činilac koji se uzima u obzir prilikom odabira najbolje ponude koja zadovoljava uslove. Primljene ponude se ocenjuju prema utvrđenim specifikacijama, po sistemu „položio-nije položio“. Kod ovog pristupa ne primenjuje se analiza troškova niti se razmatraju pitanja kvaliteta.

Ograničenja kriterijuma koji se odnosi isključivo na cenu: Ovaj kriterijum je koristan usled svoje jednostavnosti i brzine sa kojom može biti primenjen, ali ima i određena ograničenja, između ostalog:

- Njime se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir pitanja kvaliteta. Pored činilaca kvaliteta ugrađenih u specifikacije, koje moraju da zadovolje sve ponude, kvalitet onoga što se nabavlja ne podleže oceni.

³ Ugovor o funkcionisanju Evropske unije – prečišćena verzija Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, „Službeni glasnik Evropske unije“ („SGEU“), C 326, 26. oktobar 2012. Ugovor se u informativnim dokumentima o javnim nabavkama naziva „UFEU“ ili „Ugovor“.

- Njime se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir inovacije i inovativna rešenja. Ponude koje ispunjavaju zadate uslove smatraju se prihvatljivim.
- Kada je reč o predmetima nabavke sa dužim vekom eksploatacije, ovim metodom se javnom naručiocu ne omogućava da uzme u obzir troškove životnog ciklusa predmeta javne nabavke. Kada se koristi kriterijum najniže cene, u razmatranje se uzimaju samo neposredni troškovi nabavke odnosno inicijalna nabavna cena u okviru zadatih specifikacija.

Metode koje se koriste za utvrđivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta

Kada se koristi pristup najpovoljnije ponude prema kriterijumu najboljeg odnosa između cene i kvaliteta, javni naručilac može uzeti u obzir i druge kriterijume pored – ili umesto – cene, poput kvaliteta, roka isporuke i posleprodajnog servisa. Javni naručilac svakom odabranom kriterijumu pripisuje relativni ponder koji odražava njegov relativni značaj. Svrha najboljeg odnosa cene i kvaliteta je da se utvrdi koja ponuda predstavlja najbolju vrednost za uloženi novac.

Vrednost za novac: Izrazom „vrednost za novac“ označava se optimalna kombinacija različitih kriterijuma koji se odnose na troškove i druge činioce i kojima se zajedno ispunjavaju zahtevi javnog naručioca. Međutim, elementi koji predstavljaju optimalnu kombinaciju ovih različitih kriterijuma razlikuju se od jednog do drugog postupka javne nabavke i zavise od izlaznih činilaca koje u konkretnom postupku javne nabavke zahteva javni naručilac.

Konceptom vrednosti za novac prepoznaje se činjenica da dobra, radovi i usluge nisu homogeni i da se razlikuju u pogledu kvaliteta, izdržljivosti, dugovečnosti, dostupnosti i drugih kupoprodajnih uslova. Svrha zahtevanja vrednosti za novac jeste u tome da bi javni naručioc trebalo da nastoje da pribave optimalnu kombinaciju elemenata kojima se zadovoljavaju njihove potrebe. Stoga se različite osobine, poput intrinzičkih troškova, dugovečnosti i izdržljivosti ponuđenih dobara, ocenjuju u odnosu na njihovu cenu. Može biti prihvatljivije platiti više za proizvod sa niskim troškovima održavanja nego platiti manje za jeftiniji proizvod čiji su troškovi održavanja viši.

Prednosti metoda najboljeg odnosa između cene i kvaliteta: Najbolji odnos između cene i kvaliteta ima više prednosti nad metodom isključivo cene, i to su naročito:

- Njime se javnim naručiocima omogućava da uzmu u obzir pitanja kvaliteta. Najbolji odnos cene i kvaliteta se najčešće koristi kada je javnom naručiocu važan kvalitet.
- Njime se javnim naručiocima omogućava da u obzir uzmu i inovacije ili inovativna rešenja. To je naročito bitno za mala i srednja preduzeća, koja su izvor inovacija i značajnih aktivnosti istraživanja i razvoja.
- Kada predmet nabavke ima duži vek eksploatacije, ovim metodom se javnom naručiocu omogućava da uzme u obzir troškove životnog ciklusa kupljene opreme, a ne samo neposredne troškove nabavke odnosno inicijalnu nabavnu cenu u okviru zadatih specifikacija.

Koji kriterijumi mogu da se koriste za utvrđivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta?

Javni naručilac može uzeti u obzir različite kriterijume kod utvrđivanja najboljeg odnosa između cene i kvaliteta.

U Direktivi se navodi *ilustrativan* spisak ovih kriterijuma, i to:

- kvalitet, uključujući i tehničku vrednost;
- estetske i funkcionalne osobine;
- dostupnost;

- rešenje za sve korisnike;
- društvene, ekološke i inovativne osobine;
- trgovanje i uslove trgovanja;
- organizaciju, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažovanog na izvršenju određenog ugovora, ako kvalitet angažovanog osoblja može značajno uticati na stepen uspešnosti izvršenja ugovora;
- posleprodajne usluge i tehničku podršku;
- uslove isporuke, poput datuma isporuke, metoda isporuke i roka isporuke odnosno roka izvršenja.

Budući da je ovaj spisak samo ilustrativan, na javnom naručiocu je da ustanovi kriterijume koji će se primenjivati za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude iz njegove perspektive, uzimajući u obzir konkretne okolnosti svakog slučaja i unutar određenih zadatah granica.

Kriterijumi za dodelu ugovora mogu se podeliti na dve široke kategorije: kriterijume **vezane za troškove** i kriterijume koji **nisu vezani za troškove**.

Kriterijumi vezani za troškove: Kriterijumi vezani za troškove, takođe nazvani i ekonomski kriterijumi, omogućavaju javnom naručiocu da odredi finansijske troškove kupovine predmeta nabavke, kao i troškove njegovog korišćenja i eksploatacije.

Troškovi životnog ciklusa

Troškovi životnog ciklusa su troškovi dobara, radova ili usluga tokom trajanja njihovog životnog ciklusa. U najširem značenju, troškovi životnog ciklusa podrazumevaju sve troškove koje javni naručilac snosi tokom:

- nabavke
- radnog veka
- stavljanja van upotrebe (primera radi, odlaganje).

Troškovi životnog ciklusa mogu biti „jednokratni“ ili „tekući“. **Jednokratni troškovi** se plaćaju samo jednom pri kupovini predmeta nabavke, i obuhvataju inicijalnu cenu, troškove kupovine i instalacije, troškove uvodne obuke za korišćenje i troškove odlaganja. **Tekući troškovi** se plaćaju tokom životnog ciklusa predmeta nabavke. Oni zavise od dugovečnosti tog predmeta i najčešće se povećavaju sa protokom vremena. Tekući troškovi obuhvataju naknade za servisiranje i održavanje, popravke, potrošni materijal, rezervne delove i potrošnju energije.

Za više informacija videti Informativni dokument SIGMA o javnim nabavkama br. 34, *Utvrđivanje troškova životnog ciklusa*.

Kriterijumi koji nisu vezani za troškove: Kriterijumi koji nisu vezani za troškove odnose se na ključnih zahteva vezanih za kvalitet i ispunjenost uslova iz specifikacija. Među primerima kriterijuma koji nisu vezani za troškove su i sledeći:

- **kvalitet** – osobine kvaliteta koje predmet nabavke mora da zadovolji, poput broja strana koje štampač može da odštampa za jedan minut ili izdržljivost tog štampača;
- **tehnička vrednost** – da li je predmet nabavke adekvatan nameni i koliko dobro obavlja svoj posao;
- **estetske i funkcionalne osobine** – kako predmet nabavke izgleda, kakav utisak odaje i koliko je jednostavan za korišćenje;

- **datum isporuke** – garantovani rok između naručivanja i isporuke i sposobnost dobavljača da ispuni taj rok;
- **posleprodajne usluge** – podrška koja je javnom naručiocu potrebna i dostupna posle potpisivanja ugovora.

Potkriterijumi: Javni naručilac takođe može da odluči da kriterijume odabrane za određivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta dodatno podeli na potkriterijume. Ovi potkriterijumi ukazuju na konkretne činioce koje javni naručilac uzima u obzir u okviru određenog kriterijuma.

Postoje li ograničenja diskrecionog prava javnog naručioca u pogledu utvrđivanja kriterijuma koji se primenjuju za određivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta?

U Direktivi se pominje ponuda koja je ekonomski najpovoljnija „iz perspektive javnog naručioca“, čime se naglasak stavlja na diskreciono pravo javnog naručioca da bira kriterijume koji će se primeniti. Međutim, postoji nekoliko ograničenja koja važe za to diskreciono pravo:

- Odabrani kriterijumi moraju biti vezani za predmet javnog ugovora o kome je reč.
- Cilj odabranih kriterijuma mora biti utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude i oni se ne mogu primenjivati u druge svrhe.
- Odabrani kriterijumi moraju biti objektivni i podložni objektivnoj kvantifikaciji.

Kako bi se garantovala objektivnost kriterijuma koji će se primenjivati, i kako bi se sprečilo da javni naručiocu dobiju neograničenu slobodu izbora, ovi kriterijumi se moraju formulisati na precizan i, koliko god da je to moguće, merljiv način. Ponuđači bi trebalo da budu u stanju da ponude pripreme tako da one odražavaju način na koji će se ponude ocenjivati/evaluirati.

Najbolji odnos između cene i kvaliteta i specifikacije ugovora: nekoliko bitnih napomena

U praksi, kriterijumi koje javni naručilac može primeniti da odredi najbolji odnos između cene i kvaliteta moraju se odabrati tako da odgovaraju specifikacijama ugovora. Trebalo bi definisati kriterijume za sve specifikacije koje podležu evaluaciji.

Priprema specifikacija i definisanje kriterijuma koji će se primenjivati za određivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta idu ruku pod ruku. Specifikacije ugovora se ne mogu pripremiti bez uzimanja u obzir kriterijuma koji će se primeniti, i obratno, kriterijumi koji će se primeniti ne mogu se utvrditi bez uzimanja u obzir specifikacija ugovora.

Kada se koristi najbolji odnos između cene i kvaliteta, javni naručilac najčešće mora da odluči da primeni jedan od sledeća dva pristupa:

- Javni naručilac može da odluči da utvrdi minimum obaveznih specifikacija koje moraju da zadovolje sve ponude, a ponude će se ocenjivati na osnovu sistema „položio-nije položio“, pa će se potom poeni pripisivati ponudama koje prođu dalje. Ocene će odražavati meru u kojoj ponuda premašuje minimum specifikacija.
- Javni naručilac može da odluči da, uz ili umesto obaveznih specifikacija, utvrdi specifikacije koje ne podrazumevaju primenu minimalnog „praga“, a ponude će se ocenjivati na osnovu mere u kojoj zadovoljavaju uslove javnog naručioca. U tom slučaju prihvatljiva su određena odstupanja u pogledu stepena zadovoljenosti uslova.

Koje se metode mogu koristiti za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude?

Metode ili metodologije za primenu odabranih kriterijuma predstavljaju „sisteme“ koje javni naručilac može da iskoristi za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude.

- **Ponderisanje:** Direktivom se od javnog naručioca zahteva da utvrdi relativne pondere koje pripisuje svakom kriterijumu u cilju određivanja ekonomski najpovoljnije ponude.

Sistemom ponderisanja javni naručilac saopštava ponuđačima koji relativni značaj pripisuje svakom odabranom kriterijumu, a time se ponuđačima omogućava da pripreme adekvatnije ponude. Istovremeno, javni naručilac sistemom ponderisanja ograničava mogućnost za donošenje arbitrarnih odluka tokom postupka ocene ponuda.

Javni naručilac može da izrazi relativne pondere pripisane kriterijumima tako što će definisati raspon sa „odgovarajućim“ maksimumom. Taj raspon mora biti odgovarajući u smislu da ne sme biti do te mere širok (na primer, između 10 i 90 odsto) da se time prekrši načelo transparentnosti i da se potencijalnim ponuđačima zapravo ne ukaže na stvarni značaj koji javni naručilac pripisuje svakom primenjenom kriterijumu.

Ponderisanje različitih kriterijuma koji se primenjuju za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude mora se izvršiti uz dužnu pažnju. Neadekvatno ponderisanje izazvaće probleme kod ocene ponuda i može značiti da se neće izabrati ponuda koja predstavlja najbolju vrednost za novac.

- **Redosled po značaju:** U slučaju da ponderisanje nije moguće iz dokazivih razloga, javni naručilac mora da navede primenjene kriterijume redosledom po značaju. Jedan od razloga iz koga ponderisanje možda neće biti moguće jeste i složenost ugovora.

Obaveze obelodanjivanja informacija u pogledu kriterijuma koji će se primeniti za određivanje najboljeg odnosa između cene i kvaliteta i u pogledu metoda za njihovu primenu: Javni naručilac mora, u obaveštenju o nadmetanju ili tenderskoj dokumentaciji, ili, kod konkurentnog dijaloga, u opisnom dokumentu, da navede:

- kriterijume koji predstavljaju ekonomski najpovoljniju ponudu,
- njihove relativne pondere ili spisak tih kriterijuma redosledom po značaju (u slučaju da javni naručilac smatra da ponderisanje nije moguće).

Osim ovih izričitih obaveza obelodanjivanja informacija, Direktivom se od javnog naručioca ne traži izričito da unapred formuliše detaljnu metodologiju za ocenu ponuda. Međutim, u slučaju da je javni naručilac unapred formulisao detaljnu metodologiju za ocenu ponuda, takva metodologija mora biti detaljno obelodanjena ponuđačima.

Tenderska dokumentacija treba da bude što transparentnija, što se može omogućiti pružanjem jasnih informacija o tome kako će se sprovesti postupak ocene i o svim činiocima koji će se uzeti u obzir (uključujući i njihove relativne pondere), kao i o metodologijama koje će se primeniti za određivanje ekonomski najpovoljnije ponude.

Te informacije ne samo što će pomoći potencijalnim ponuđačima da pripreme ponude kojima će bolje odgovoriti na zahteve javnog naručioca, već će se ceo postupak prikupljanja ponuda, uključujući i njihovu ocenu, učiniti transparentnijim. Time će se takođe omogućiti relevantnim akterima (a naročito ponuđačima, organima za reviziju i drugim državnim organima) da prate postupak prikupljanja ponuda kako bi utvrdili u kojim su eventualnim situacijama kriterijumi ili metodologije za ocenu razvijeni i/ili primenjeni na diskriminatoran način.

Upozorenje – promena objavljenih kriterijuma za dodelu ugovora tokom postupka prikupljanja ponuda: Objavljeni kriterijumi za dodelu ugovora se ni u kom slučaju ne smeju menjati ili stavljati van snage (to obuhvata i njihove relativne pondere, moguće potkriterijume i

njihove relativne pondere, kao i moguću detaljniju metodologiju ocene koja je objavljena). U ovoj fazi oni se moraju primeniti takvi kakvi jesu.

Krovna strategija za primenu kriterijuma za dodelu ugovora

Krovna strategija u pogledu kriterijuma za dodelu ugovora koji će se primeniti treba da bude definisana pre raspisivanja poziva za prikupljanje ponuda. U sledećoj kontrolnoj listi navodimo neke od osnovnih pitanja na koje javni naručilac treba da odgovori pri definisanju svoje krovne strategije:

- 1) U slučaju kada postoji izbor, odlučiti o tome koji kriterijum za dodelu ugovora će se primeniti: kriterijum isključivo zasnovan na ceni, kriterijum isključivo zasnovan na troškovima ili kriterijum najboljeg odnosa cene i kvaliteta.
- 2) Ako se odabere kriterijum najboljeg odnosa cene i kvaliteta, utvrditi:
 - a) pojedinačne kriterijume koji će se primenjivati i njihove relativne pondere (odnosno njihov redosled po značaju u slučaju da pondere nije moguće pripisati iz dokazivih razloga);
 - b) potkriterijume i njihove relativne pondere u okviru pondera pripisanog tom pojedinačnom kriterijumu, u slučaju da je doneta odluka da se svaki kriterijum podeli na potkriterijume;
 - c) detaljniju metodologiju ocene, u slučaju da je doneta odluka da se takva metodologija primeni, kao i njenu jasnu definiciju.
- 3) Utvrditi, u skladu sa odredbama relevantnih propisa, gde i kako bi trebalo obelodaniti sledeće elemente:
 - a) primenu kriterijuma isključivo zasnovanog na ceni, kriterijuma zasnovanog na troškovima ili kriterijuma najboljeg odnosa cene i kvaliteta, već prema konkretnom slučaju;
 - b) u slučaju da je odabran kriterijum najboljeg odnosa cene i kvaliteta:
 - (i) pojedinačne kriterijume koji će se primenjivati i njihove relativne pondere (odnosno njihov redosled po značaju u slučaju da pondere nije moguće pripisati iz dokazivih razloga);
 - (ii) potkriterijume i njihove relativne pondere u okviru pondera pripisanog tom pojedinačnom kriterijumu, u slučaju da je doneta odluka da se svaki kriterijum podeli na potkriterijume;
 - (iii) metodologiju za ocenu ponuda, ako je definisana.

Komunalne delatnosti

U Direktivi o komunalnim delatnostima iz 2014. („Direktiva o komunalnim delatnostima“)⁴ primenjuje se isti pristup kao u Direktivi o javnom sektoru; njome se od javnih naručilaca zahteva da ugovore dodeljuju na osnovu ekonomski najpovoljnije ponude.

Definicija ekonomski najpovoljnije ponude, u skladu sa članom 82 Direktive o komunalnim delatnostima, suštinski je ista kao ona navedena u Direktivi, osim što je u ovom slučaju uneta dodatna odredba prema kojoj je među primere dopuštenih kriterijuma uvršteno i pozivanje na „obaveze u pogledu rezervnih delova i sigurnosti snabdevanja“ [član 82, stav (2), tačka (c)].

⁴ Direktiva 2014/25/EU o javnim nabavkama subjekata koji posluju u sektorima vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i stavljanju van snage Direktive 2004/17/EZ od 26. februara 2014.

Dodatne informacije

Publikacije

SIGMA (2015), *Public Procurement Training Manual* [Priručnik iz oblasti javnih nabavki] – modul E4, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>

SIGMA (2014), *Selected Judgements of the Court of Justice of the European Union on Public Procurement (2006-2014)* [Odabrane presude Suda pravde Evropske unije u oblasti javnih nabavki (2006-2014)], OECD Publishing, Paris.

<http://www.sigmaweb.org/publications/Judgements-CourtJustice-2Sept2014-SR.pdf>

Informativni dokumenti o javnim nabavkama

<http://www.sigmaweb.org/publications/key-public-procurement-publications.htm>

SIGMA (2016), *Life-cycle costing* [Utvrđivanje troškova životnog ciklusa], Brief 34, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Tender Evaluation and Contract Award* [Ocenjivanje ponuda i dodela ugovora], Brief 9, OECD Publishing, Paris

Drugi izvori

Odabrana sudska praksa Suda pravde Evropske unije: 31/87 *Beentjes*, C-513/99 *Concordia Bus Finland*, C-19/00 *SIAC Construction*, C-315/01 *GAT*, C-448/01 *EVN AG i Wienstrom GmbH protiv Republike Austrije*, C-532/06 *Lianakis i ostali*, C-46/15 *Ambisig*, http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/